

ת"פ 32356/04/22 - מדינת ישראל נגד ארתור ריפס

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 32356-04-22 מדינת ישראל נ' ריפס

לפני כבוד השופטת זהר דולב להמן

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד ליבי יעקובי

נגד

ארתור ריפס

הנאשם:

ע"י ב"כ עוה"ד דמטירי דוגמן

גזר דין

כתב האישום, הסדר הטיעון, הכרעת הדין והשתלשלות ההליך

- ב-6.9.22 הוצג בפני כב' הש' (כתוארה אז) חלפון-נזריאן, הסדר טיעון, במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן והנאשם הורשע, על פי הודאתו, ב-**החזקת סם שלא לצריכה עצמית**, בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא ל-**פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש]**, התשל"ג-1973 (להלן: **פקודת הסמים**). על פי עובדות כתב האישום, ב-7.4.22, בשעה 23:49 או בסמוך לכך, החזיק הנאשם בדירה שברחוב בר יוחאי 15/8 שבעיר ירושלים (להלן: **הדירה**), 1.3 ק"ג קנבוס (מחולק ליחידות בתוך ארגז בסלון הדירה ובתוך ארגז ליד הכיור בדירה) ו-5 יחידות DELTA9-TETRAHYDROCANNABINOL 35 מ"ל (להלן: הידרוקאנאבינול) במטבח הדירה, שלא לצריכתו העצמאית.
- ההסדר לא כלל הסכמה עונשית, והנאשם הופנה לשירות המבחן לעריכת תסקיר בעניינו, ב"כ הנאשם ביקש כי תיבחן שאלת ביטול ההרשעה והדיון נדחה לשמיעת טיעונים לעונש בפני כב' הש' בונדה ב-5.2.23. הדיונים בתיק נדחו מעת לעת מסיבות שונות, לרבות בהמלצת שירות המבחן, עד שביום 3.7.23 קבעה כב' הש' בונדה כי הטעונים לעונש ישמעו ב-7.1.24. מספר חודשים לאחר מכן התיק הועבר לדיון לפני. משהתקבל תסקיר סופי מועד הטעונים לעונש הוקדם ליום 14.12.23. בשל שירות מילואים של ב"כ הנאשם הדיון נדחה מספר פעמים עד שלבסוף הטעונים לעונש נשמעו ב-20.3.24. במסגרת הטעונים לעונש עתרה ההגנה לביטול ההרשעה, הגם ששירות המבחן לא בא בהמלצה, נוכח העדר נזק קונקרטי. אמנם "**אי הרשעה אינה עונש**" ו-"**שאלת אי הרשעה היא שאלה עצמאית ונפרדת אשר נבחנת במחוזותינו בהתאם לתנאי הלכת כתב**" [ראו רע"פ 3195/19 אגוזי נ' מדינת ישראל (4.7.19)]. ההדגשות במקור - זד"ל] - מצאתי לנכון לדון בנושא זה לאחר קביעת המתחם וההתייחסות לנסיבותיו האישיות של הנאשם.

קביעת מתחם העונש ההולם

- אמות המידה ואבני הבוחן בהן התחשבתי בקביעת מתחם העונש ההולם, בהתאם לסעיף 40ג(א) ל-**חוק**

עמוד 1

א. **הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה** הם, כנטען על ידי ב"כ המאשימה, הגנה על שלום הציבור ובריאותו מפני הנזקים הישירים והעקיפים שנגרמים עקב השימוש בסמים, כמו גם השמירה על הסדר הציבורי ובטחון הציבור. נפסק לא אחת, כי עבירות הסמים מחוללות פשיעה, אגב הפצת הסם וצריכתו. מעבר לנזקים הישירים הנגרמים למשתמשי הסם, משפחותיהם וסביבתם הקרובה - נגע הסמים מלווה ואף יוצר עבירות נוספות, ובכלל זה עבירות רכוש, בשל הצורך להשיג את מנת הסם, ולעיתים אף אלימות, שמבוצעות כתוצאה מהשימוש בסמים, או במהלך ביצוע עבירות הרכוש.

ב. אין להקל ראש ב-**מידת הפגיעה בערכים החברתיים**. בית המשפט העליון עמד לא אחת על פגיעתן הרבה של עבירות הסמים בערכים המוגנים ועל תפקיד בית המשפט במאבק בנגע הסמים, כמו הצורך להכות בכל אחת ואחת מחוליות הפצת הסם, לרבות בהחזקתו שלא לצריכה עצמית. כך נקבע בסעיף 5 לפסק דינו של כב' השופט עמית בע"פ 3172/13 **סואעד נ' מדינת ישראל** (7.1.14) (להלן: **פס"ד סואעד**) -

"על פגיעתן הרעה של עבירות הסמים ועל תפקידו של בית המשפט במאבק בנגע הסמים לצד גורמים וגופים נוספים, עמד בית משפט זה פעמים רבות... אין ספור מילים נאמרו בדבר הצורך להכות בכל אחת ואחת מחוליות הפצת הסם ואם אוסיף דברים, אהיה כמכניס תבן לעפריים..."

וראו גם קביעת כב' הש' ארבל בע"פ 2000/06 **מדינת ישראל נ' ויצמן ואח'** (20.7.06) (להלן: **פס"ד ויצמן**) בו הוחמר עונשם של מי שהחזיקו בסם מסוכן מסוג קנבוס שלא לצריכתם העצמית, הרלוונטית לענייננו, הגם ששם דובר בכמות גדולה מזו שבתיק שלפניי -

"חומרת העבירה, הנגזרת במידה רבה מכמות הסם בה מדובר, צריכה גם היא לבוא לידי ביטוי ראוי, וכך גם הצורך להרתיע את היחיד ואת הציבור מפני שליחת ידם בתחום זה המניב רווח קל. המאבק בנגע הסמים מחייב כי ההתייחסות לכל החוליות בשרשרת המסתיימת בהגעת הסם לציבור תהא מחמירה ועל כל מי שמהווה חוליה מחוליות השרשרת לדעת כי הוא נוטל על עצמו את הסיכון שבנשיאה בעונש המשקף את חומרת העבירות שביצעו ואשר משקף את הנזק שבמעשיהם לחברה..."

באשר לפגיעתו הרעה של סם מסוכן מסוג קנבוס, שלא נמנה על הסמים הקטלניים שב-**פקודת הסמים**, בערכים המוגנים - נקבע על ידי כב' הש' ארבל ב-**פס"ד ויצמן** -

"אכן, הסם לגביו נעברו העבירות בהן הורשעו המשיבים נחשב סם 'קל'. יחד עם זאת, סם מזיק הוא והמחוקק מצא לאסור השימוש בו בפקודה ... אין להקל ראש בעבירות

הנוגעות לסמים המוגדרים כ'קלים'.

ג. בחינת **מדיניות הענישה הנהוגה בפסיקה** מלמדת על קשת רחבה של ענישה. אורך המאסר ואופן ריצויו תלוי בסוג הסם, כמותו ונסיבות החזקתו. בטיעונים לעונש הפנו ב"כ הצדדים לפסיקה ועליה הוספתי פסיקה נוספת. כל מקרה ונסיבותיו, ויש לאבחן המקרים השונים למקרה שלפניי, אם כי יש פסקי-דין מהם ניתן לגזור אמת-מידה עונשית הולמת -

(1) רע"פ 636/21 **לוי נ' מדינת ישראל** (16.2.21), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור. בגין החזקת כ-760 גרם חשיש, נקבע מתחם 6-12 חודשי מאסר בפועל. הושתו 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, תוך חריגה לקולא מהמתחם משיקולי שיקום. בנוסף הושתו מאסר מותנה ומבחן לשנה. כב' הש' אלרון קבע "**שיקולי שיקומו של הנאשם אינם חזות הכול. הקביעה כי שיקולים אלו מצדיקים סטייה לקולא ממתחם העונש, אינה שוללת אפוא, כשלעצמה, את הצורך לאזן בין שיקול זה ובין שיקולי הענישה הנוספים הצריכים לעניין**".

(2) עפ"ג (מחוז-ב"ש) 29297-01-20 **גבריאילוב נ' מדינת ישראל** (19.2.20), במסגרתו חזר בו המערער מערעורו על ת"פ 37731-06-19 **מדינת ישראל נ' גבריאילוב** (20.11.19), אל שניהם הפנתה ב"כ המאשימה - בגין החזקת כ-1.8 ק"ג קנבוס מחולק ליחידות, נקבע מתחם 6-20 חודשי מאסר בפועל. הושתו 12 חודשי מאסר מיום מעצרו, מאסר מותנה, 2,000 ₪ קנס, התחייבות וחילוט 4,450 ₪ שנתפסו על הנאשם. הגם שכמויות הסם דומות, קיים שוני בנסיבות האישיות, לרבות בעבר.

(3) ת"פ (שלום-אילת) 9933-08-20 **מדינת ישראל נ' טדלה** (9.6.21), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - בגין הרשעתו, לאחר ניהול הוכחות, בהחזקת 1.3 ק"ג קנבוס באוטובוס ליד מחסום הכניסה לאילת, נקבע מתחם 6-18 חודשי מאסר בפועל. חרף גילו הצעיר הושתו 12 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה במצטבר, כך שסך הכל הושתו 18 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, 5,000 ₪ קנס ושנת פסילה בפועל.

ד. בפסיקה עוברת כחוט השני החשיבות שיש ל-**נסיבות הקשורות בביצוע העבירות**, בהתאם לסעיף 40יט ל-**חוק העונשין** ובכלל זה סוג הסם, אופן החזקת הסמים וכמותם. עיון בפסיקה מלמד, כי אין דין החזקת סמים מסוג קנבוס וחשיש כדין החזקת סמים קשים וקטלניים יותר, אין דין החזקת גרמים בודדים כדין החזקת קילוגרמים רבים ואין דין החזקה לשימוש עצמי כדין החזקה שלא לשימוש עצמי. משכך התחשבתי בנסיבות הבאות:

(1) החזקת סם שלא לשימוש עצמי היא עבירה שמעצם טיבה וטבעה **קדם לה תכנון**. הימצאות הסמים במקומות שונים בדירה, מחולקים ליחידות, כמתואר בעובדות כתב האישום בהן הודה, מלמדת עמוד 3

אף היא על התכנון המוקדם.

(2) **הנאשם הוא המבצע היחיד והעיקרי של העבירה.**

(3) מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם, כי **הנזק שנגרם מביצוע העבירות** לא רב, בהינתן כי הסמים נתפסו - אולם אין להקל ראש **בנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירות**. מדובר אמנם בסם שלא נמנה על הקטלניים שב-**פקודת הסמים**, כנטען על ידי ב"כ הנאשם - אולם נפסק לא אחת כי "**אל לנו לטעות - השימוש בקנבוס אסור. לטעמי זה אינו סם קל אלא סם פחות חמור**" [ראו סעיף 4 לפסק דינו שכל כב' הש' הנדל ב-ע"פ 5807/17 דרחי נ' **מדינת ישראל** (18.6.18) (להלן: **ענין דרחי**)]. הכמות שהוחזקה היא למעלה מפי 85 מהכמות שנקבעה ב-**פקודת הסמים** לשימוש עצמי ויש בכך כדי להשליך על הנזק שצפוי היה להיגרם מהעבירות, לולא נתפסו הסמים.

(4) **הסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה** - נתתי דעתי לטענת ב"כ הנאשם, וכעולה מדברי הנאשם לשירות המבחן, כי הנאשם התכוון לחסוך בעלויות רכישת הסמים, רכש כמות גדולה במחיר מופחת, כשנענה להצעה באפליקציית ה"טלגראם".

מתחם העונש ההולם

4. הנאשם הורשע בעבירה אחת המהווה אירוע אחד, משכך מתחם העונש ההולם **נע בין מספר חודשי מאסר, אשר יכול שירוצו בעבודות שירות, עד 18 חודשי מאסר בפועל**, לצד ענישה נלווית, הכוללת עיצומים כלכליים ופסילה.

5. עבירות סמים הן עבירות כלכליות וכאלו מחייבות עיצומים כלכליים. לצד זאת, בהתאם לסעיף 40 ח-ל-**חוק העונשין**, התחשבתי במצבו הכלכלי הנטען של הנאשם, ובכלל זה חובותיו כעולה מהתסקירים, שכן כשמדובר בקנס - אין דין פלוני כאלמוני. משכך, **מתחם הקנס הוא ₪ 2,000-₪ 10,000**.

6. כפי שנקבע בפסיקה ובהתאם להוראות סעיף 37א ל-**פקודת הסמים**, בעבירות הקשורות בסמים מסוכנים יש חשיבות לפסילה. **מתחם הפסילה נע בין פסילה מותנית לבין שנת פסילה בפועל**.

נסיבות שלא קשורות בביצוע העבירה

7. בהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) ל-**חוק העונשין**, התחשבתי בנסיבות שלא קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא ל-**חוק העונשין**, כעולה מהתסקירים הנושאים תאריכים 2.1.23, 1.6.23, 28.11.23 ו-11.2.24, מטעונו הצדדים לעונש ומדברי הנאשם:

(1) **רקע משפחתי** - הנאשם כבן 25, רווק, ומתגורר בבית אביו באופקים. הנאשם הוא הצעיר מבין 2 ילדי הוריו. הוריו התגרשו בהיותו כבן 6. אביו נישא שוב לפני כעשור לבת זוג עמה לא הביא ילדים לעולם. אמו מקיימת קשר זוגי מזה כעשור ומקשר זה הביאה לעולם בן נוסף. מהתסקירים בעניינו עלתה תמונה מורכבת של יחסיו עם הוריו, אשר היה בה כדי להשפיע על מהלך חייו, כפי שיפורט בהמשך.

(2) **נסיבות חיים שהייתה להן השפעה על ביצוע העבירה -**

בפן המשפחתי - לאחר גירושי הוריו הוחלט כי אביו יהיה זה שיגדל אותו. תחילה לא ראה את אמו בתדירות גבוהה, אך במשך תדירות מפגשיו עמה גברה. אביו תואר כאדם קשה, שמתעצבן בקלות, אשר חל שינוי לרעה לאחר נישואיו השניים ועמו הנאשם לא יכל לשוחח ולשתף אותו בפתיחות. עקב ויכוחים של הנאשם עם אשת האב מצד אחד ועם אמו מהצד השני, ובהיעדר מקום פיזי עבורו בבית האם - נאלץ הנאשם להעביר שנות ילדותו במעברי בתים. הנאשם לא חווה בית חם ואוהב ודמויות הוריות שחש מהם אהבה ותמיכה.

בפן הלימודי - עד כיתה ז' היה תלמיד אהוב ללא בעיות התנהגות. בכיתה ז' החל להיעדר מבית הספר ולחוות בעיות התנהגות, בשל בלבול על רקע מעבר בין בתים וויכוחים שהתגברו בשנים אלו עם הוריו ובני זוגם. בכיתה ט' החליט לעזוב את בית הספר, למורת רוחם ועצתם של הוריו ומוריו, והחל בחיפוש עבודות, בעיקר בלילות, בכדי להמעיט שהייתו בבית אביו ולמנוע חיכוכים עם אשתו.

שירות צבאי - תחילה התגייס ל"חוות השומר" ועבר טירונות קרבית, לאור שאיפתו ורצונו להיות לוחם. לא התאים לשרת ביחידה קרבית ולכן לא היה מעוניין להמשיך שירות צבאי. הדבר בא לידי ביטוי בבירחות ועריקות ובהמשך אף ריצה מאסרים בכלא צבאי. שירת שנתיים ושחרר על רקע בעיות משמעת. לאחר שחרורו שב להתגורר בבית אביו.

שימוש בחומרים משני תודעה - החל צריכת חומרים ממכרים בגיל 15, עת חבר מבית הספר חשף אותו לסמים. לאחר שהתנסה, חש רוגע והצלחה לברוח משגרת חייו. צרך הסמים בתדירות יומית ללא ידיעת הוריו. הפסיק צריכתם מאז מעצרו בתיק זה.

(3) **נטילת אחריות** - הנאשם נטל אחריות מלאה מיד, עוד בחקירתו במשטרה והודה בשלב מוקדם של ההליך, כבר ב-6.9.22, כחמישה חודשים לאחר הגשת כתב האישום וביצוע העבירה. הנאשם הביע חרטה בפני שירות המבחן. בדבריו לעונש שב והביע צער וחרטה על מעשיו "אני מצטער מאוד על העבירה שעשיתי, אני כבר לא במקום שהייתי".

(4) **מאמצי הנאשם לחזור למוטב** - לדברי הנאשם מעת מעצרו בתיק הפסיק לעשות שימוש בסמים, ואכן תוצאות בדיקותיו לאורך כל ההליך העידו על ניקיון מסמים (למעט בדיקה אחת אליה לא התייצב עקב חולי, אך הודיע מראש). בכל תסקיריו המליץ שירות המבחן על ענישה צופה פני עתיד ו-250 שעות של"ץ:

תסקיר 2.1.23 - הנאשם שלל צורך בטיפול קבוצתי, התקשה להשתלב בסדנת הכנה לטיפול ואף התקשה בשיח פרטני, אך ביקש לבחון אפשרות של השתלבות בהליך טיפולי פרטני. בהקשר זה מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי עמדה השוללת נזקקות טיפולית וטענתו שהוא לא מכור לא מתיישבת עם צריכת סמים מגיל 15 ובמשך כ-8 שנים. בשל עמדה זו נשללה אפשרות התאמתו לבית משפט קהילתי ולא הומלץ על ביטול הרשעתו.

תסקיר 1.6.23 - הנאשם השתלב בשיחות פרטניות והקפיד על הגעה בזמן, גילה אחריות ורצינות. תחילה התקשה לשתף מעולמו הפנימי, אך בהמשך הצליח להיפתח ולהביא עצמו לידי ביטוי. לדבריו, הרחיק מחייו אנשים שלא היטיבו עמו ועם אורחות חייו, מעונין ללמוד ולהתפתח בתחום הקבלנות, גילה אחריות למצבו הכלכלי והגיע להסדר חובות עם הבנק, שהוביל להסרת העיקולים. הנאשם ציין כי הוא שואף לעצמאות תעסוקתית והקמת בית ומשפחה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נתרם מהטיפול שעבר ובמסגרת השינוי שעשה אף הפסיק לעשן סיגריות. שירות המבחן שב על עמדתו כי אין מקום לבטל הרשעתו.

תסקיר 28.11.23 - משהסתיים הליך הטיפול הפרטני (עם סיום עבודתה של הסטודנטית) המשיכה קצינת המבחן את הקשר עם הנאשם. בשיחות מסר הנאשם כי פתח עסק עצמאי בתחום השיפוצים וחזר על רצונו להתפתח בתחום. לדבריו, ההליך הטיפולי עזר וסייע לו בשינוי דפוסיו וכיום מצליח לייצר שיח ותקשורת פתוחה עם הוריו ולהביא עצמו לידי ביטוי. הנאשם שומר על ניקיון מסמים ומתרחק מסביבה לא מיטבה. הביע רצון בהמשך הקשר הטיפולי עם קצינת המבחן. שירות המבחן שינה עמדתו והמליץ על ביטול הרשעתו, כדי למנוע פגיעה באפשרויות תעסוקה בעתיד ונוכח כוונתו להשתלב בלימודים בתחום הבניה.

תסקיר 11.2.24 - הנאשם המשיך בקשר עם שירות המבחן, המשיך לבטא מחויבות ורצינות להליך המשפטי ושירות המבחן שב על המלצתו להשית ענישה שיקומית טיפולית, 250 שעות של"ץ ולהורות על ביטול הרשעתו.

(5) **מבחינת כלכלית ותעסוקתית** - עובר למעצרו עבד הנאשם בשליחויות ולפני כן עבד בעבודות זמניות, היה מצוי בחובות לבנק ולביטוח לאומי. במהלך ניהול ההליך השתלב הנאשם בעבודה במפעל לייצור פלסטיק, הגיע להסדר חובות מול הבנק, שהביאו להסרת העיקולים, אשר עמדו לחובתו. לאחרונה פתח הנאשם עסק עצמאי בתחום השיפוצים (**ט"ל/4**) וכאמור לעיל בכוונתו להשתלב בלימודים ולהתפתח בתחום זה.

(6) **הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירות** - הנאשם היה עצור כשבועים וחצי (7.4.22-24.4.22) ובתנאים מגבילים תקופה ארוכה. כל אלו, ועצם ניהול ההליך הפלילי מהווים עבורו גורם מרתיע ומציב גבול, כעולה מהתסקירים.

(7) **חלופי הזמן** - חלפו כשנתיים מביצוע העבירות, במהלכן לא הורשע בעבירות נוספות, לא נפתחו נגדו תיקים חדשים, לא נרשמו לחובות הפרות של תנאי השחרור והוא שיתף פעולה עם שירות המבחן.

בקשת הנאשם לבטל הרשעתו

8. בסעיף 7 לפסק דינה ב-ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל (21.8.97) (להלן: הלכת כתב), קבעה כב' הש' דורנר, כי "הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל" [ההדגשות לא במקור - זד"ל], כטענת ב"כ המאשימה. ב-ע"פ 8690/15 מדינת ישראל נ' פלוני (6.6.16) (להלן: פס"ד פלוני), אליו הפנה ב"כ הנאשם, בסעיף 9 לפסק דינו, עמד כב' הש' ג'ובראן על המתח בין שני השיקולים העיקריים בנושא - "האינטרס הציבורי, הכולל את הצורך להגשים את מטרות המשפט הפלילי ולמצות את הדין באמצעות הרשעת העבריין; והאינטרס הפרטי, הכולל את הנזק הצפוי לנאשם מהרשעתו תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות". זוהי למעשה "מקבילית הכוחות" עליה עמדו כב' הש' דנינו ב- עפ"ג (ב"ש) 66903-07-20 אבו מדיעם נ' מדינת ישראל (30.12.20) (להלן: פס"ד אבו מדיעם) וכב' הש' ברסלר-גונן ב- עפ"ג (ב"ש) 27326-12-21 קיזר נ' מדינת ישראל (9.3.22) (להלן: פס"ד קיזר).

9. נפסק לא אחת, כי שיקולי שיקום מהווים לא רק "אינטרס אישי פרטני" של העבריין "אלא אינטרס של הציבור בכללותו, אשר יקבל אל שורותיו אזרח משוקם, בעל יכולת אמתית להותיר את העבר מאחוריו" (פס"ד פלוני, סעיף 11; ענין שניידרמן, סעיף 8) - אולם במתח בין שני שיקולים אלו, לרוב ניתן משקל רב יותר לעניין הציבורי "ככל שעסקינן בעבירה חמורה יותר". כאשר "הכלל הרחב" בכל הנוגע לנאשמים בגירים הוא "מקום שהוכחה אשמתו של אדם יש להרשיעו בדין, שכן האינטרס הציבורי הוא שגובר, והוא ידחה במקרים חריגים בהם עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי מההרשעה לבין האינטרס הציבורי שבהרשעת מי שעבר עבירה..." [פס"ד פלוני, סעיף 9 וראו גם ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל (3.3.13) (להלן: ענין צפורה); ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין (4.9.07); ע"פ 3301/06 ביטי נ' מדינת ישראל (31.10.06) ו-ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני (13.3.06)].

10. נוכח האמור לעיל ובהינתן כי גם לגבי קטינים, "לעתים שיקולים של הרתעה, מניעה וגמול עולים במשקלם על השיקול השיקומי" (פס"ד פלוני, סעיף 9) והקביעה לפיה, "על בית המשפט לבחון, בראש ובראשונה, את השאלה האם סוג העבירה וטיבה, על רקע הנסיבות הקונקרטיים של המקרה, מאפשרים להימנע מהרשעה. בשלב השני, יש להידרש לשאלה, האם עצם ההרשעה עלול לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו של הנאשם" [סעיף 11 לפסק דינו של כב' הש' שהם ב-ענין צפורה. ההדגשה במקור - זד"ל] - אדון תחילה בשיקול הציבורי.

סוג העבירה, נסיבות ביצועה ושיקולי ענישה אחרים, לרבות הפסיקה הנוהגת

11. כפי שצינתי לעיל, מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי במעשיו פגע הנאשם בערכים מוגנים של שמירה על שלום הציבור ובריאותו וכי נגע הסמים הוא אחד ממחוללי הפשיעה. מבלי להקל ראש בחומרת המעשים, מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם, כי מידת הפגיעה לא נמצאת ברף הגבוה, בהינתן נסיבות ביצוע העבירות ובכלל

זה סוג הסם ונסיבות החזקתו. לצד זאת, אין מקום לקבל טיעון ב"כ הנאשם, כי מדובר בסם "קל" וכי ניתנה לגיטימציה להחזקתו ושימוש בו. ודוק, הגדרת עבירת החזקת קנבוס לשימוש עצמי כעבירה מינהלית לא מהווה הכשר לבצעה, קל וחומר שאין בכך כדי להוות הכשר לביצוע עבירות חמורות יותר, כגון החזקה שלא לשימוש עצמי. במהלך הטיעונים לעונש הפנו ב"כ הצדדים לפסיקה התומכת בעמדתם. ב"כ המאשימה הפנה למקרים בהם נדחו עתירות לביטול הרשעה של עצירים נעדרי עבר פלילי ואילו ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה בה בוטלו הרשעות, אף בעבירות חמורות מאלו שלפני, כמפורט להלן:

(א) רע"פ 8458/18 **שטרר נ' מדינת ישראל** (4.4.19), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של צעיר (כבן 30), נעדר עבר פלילי, אשר הורשע בגידול שני שתילי קנבוס במשקל 248.4 גרם לצריכתו העצמית והחזקת כ-2 גרם קנבוס. נקבע שלא הוכחה פגיעה קשה וקונקרטיית בסיכויי שיקומו, המהווה תנאי לאי-הרשעה ולא היה מקום לבטל הרשעתו, חרף המלצת שירות המבחן.

(ב) רע"פ 5018/18 **בוזגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.18), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור. נקבע כי אין מקום לבטל הרשעת מי שגידל עם שותפו 544.80 גרם שתילי קנבוס במעבדה שהקימו בדירה ואשר כללה ציוד, ובנוסף החזיקו 3.6 גרם קנבוס לצריכה עצמית והפריעו לשוטרים במילוי תפקידם. הושתו 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית, חרף המלצת שירות המבחן לבטל הרשעה. בדחותו הבקשה קבע כב' הש' קרא כי לא הוכח שההרשעה תפגע בסיכוי לעבוד כרופא ויש להותיר זאת לגורם המוסמך. נקבע כי חומרת העבירות והצטברותן לא מאפשרת הימנעות מהרשעה.

(ג) ע"פ 8092/04 **חביב נ' מדינת ישראל** (10.9.06), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור. בגין החזקת כ-20 ק"ג קנבוס, 4 עבירות סחר במשקלים של מספר קילוגרמים וסיכום על מכירת 20 ק"ג קנבוס - הושת צו מבחן ל-18 חודשים. בגין תיק שצורף בו הורשע בהחזקת סכין שלא כדיון, זיוף, שימוש במסמך מזויף, התחזות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו - הושתו 600 שעות של"ץ לשנה, מאסר מותנה ו-10,000 ₪ קנס. המערער ביצע עבירות הסמים עת שהה בקהילה טיפולית לנפגעי סמים ולחובתו עבר פלילי עשיר. ההקלה בעונש באה בהתחשב בהודייתו, מאמצי השיקום ונסיבותיו האישיות.

(ד) ע"פ 4158/05 **מדינת ישראל נ' פראג'** (27.10.05), אליו הפנה ב"כ הנאשם - במסגרת ערעור המדינה על אי-השתתף מאסר בפועל בעבירות התפרצות והחזקת סם מסוכן שלא לשימוש עצמי - הוסכם על 18 חודשי מבחן טהור. נסיבות החזקת הסם שונות וחמורות מאלו שלפני, שכן שם מדובר היה בהחזקה של כ-2,000 טבליות MDMA, כ-350 גרם קוקאין וכלים להכנת הסם. קיים שוני גם בנסיבות האישיות, שכן מדובר היה במי שעבר הליך טיפול ארוך וממושך, שכלל שילובו בקהילה טיפולית. כך, הנסיבות שלפני חמורות פחות, אולם גם הליך הטיפול משמעותי פחות.

(ה) עפ"ג (מחוזית-א) 33377-03-20 **מדינת ישראל נ' אלשיך** (16.12.20) (להלן: **ענין אלשיך**), אליו הפנה ב"כ הנאשם - נדחה ערעור על ביטול הרשעה בהחזקת 271 גרם קנבוס בצוותא עם בן זוגה (להלן:

הנאשם הנוסף) שלא לצריכה עצמית ובשתי עבירות סיוע לסחר ב-20 גרם קנבוס (10 גרם בכל פעם) שבוצעו באותו יום. המשיבה היתה כבת 20 בעת ביצוע העבירות, ללא עבר פלילי, ניהלה קשר זוגי עם הנאשם הנוסף, המבוגר ממנה בכ-13 שנים, היתה בהליך "חזרה בשאלה" וסבלה מקשיים רגשיים, על רקע ניכור משפחתי. המשיבה עברה טיפול, עבדה כסייעת לרופא שיניים ולמדה לתואר ראשון בסיעוד. בית המשפט קבע כי **"הרשעת המשיבה תפגע פגיעה חמורה בהמשך שיקומה ותעמיד בסיכון את מגמת השיקום החיובית..."** וכי **"הרשעתה תגרום לנזק קונקרטי להליך שיקומה הנוכחי"**. עולה מהאמור, כי מעבר לכך שכמויות הסם ב-**ענין אלשיך** קטנות משמעותית מהכמות בתיק שלפני, שם דובר בנסיבות אישיות מורכבות ובקיום נזק קונקרטי. גם נסיבות אלו לא מתקיימות בעניינו.

(ו) עפ"ג (מחוזי-חי') 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.15), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בית המשפט המחוזי בחיפה דחה ערעור המדינה על סיום הליך ללא הרשעה בעבירות גידול בצוותא של 21 שתילי קנבוס במשקל כ-3.5 ק"ג, לאחר לבטים רבים. צו המבחן הוארך ל-18 חודשים וסכום הפיצוי עלה ל-11,000 ₪ חלף 5,000 ₪. בתי המשפט התחשבו בהודיית המשיב, הבעת החרטה, פוטנציאל חיובי לשיקום, עליו עמד שירות המבחן ונסיבותיו הייחודיות של המשיב, כאשר **"...ברי כי הרשעת המשיב בביצוע העבירה, יש בה כדי לסכל אפשרות של המשיב לחזור לעבודתו בנמל, ומאידך אי הרשעתו נותנת בידי ועד העובדים אפשרות מעשית לסייע בידו להשתלב חזרה במקום עבודתו, אשר משמש עבורו לא רק מקור פרנסה אלא משענת חשובה להמשך הליכי שיקומו..."**.

* הגם שבעניינו מדובר בהחזקת סם בכמות קטנה בכמצחית - הנסיבות המיוחדות שפורטו ב-**ענין דוד** לא מתקיימות בעניינו של הנאשם שלפני.

(ז) עפ"ג (מחוזי-י-ם) 67452-12-18 **מדינת ישראל נ' בוזגלו** (7.4.19), אליו הפנה ב"כ הנאשם - נדחה ערעור על ביטול הרשעה בהספקת סם, סחר וסיוע לסחר בכמויות של 0.5835, 10.26 ו-9.33 גרם MDMA והחזקת סם לשימוש עצמי. נקבע כי **"סקירת פסקי הדין בסוגיית אי ההרשעה מוליכה למסקנה כי קיימת קשת רחבה מאוד של אירועים חמורים שהסתיימו ללא הרשעה וקשת דומה של מעשים חמורים פחות שהסתיימו בהרשעה. בסופו של דבר, המבחן הנו פרסונאלי ולגופו של עניין"**. ובמקרה זה העדיפו בתי המשפט שיקול שיקום המשיב, צעיר כבן 21, שנסיבות חייו הביאו להתמכרות לסמים מגיל צעיר, אשר עבר הליך שיקום וטיפול, שינה אורחותיו, התנדב באגודה למלחמה בסרטן, למד לימודי שיווק נדל"ן ותיווך בנדל"ן.

(ח) עפ"ג (מחוזי-י-ם) 11045-09-18 **אליאסיאן נ' מדינת ישראל** (3.3.19), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור ובוטלה הרשעה ב-2 עבירות סחר ב-103 גרם חשיש, כ-98 גרם קנבוס ובעסקה אחרת בכ-190 גרם חשיש. שם דובר בצעיר כבן 25, שירת כלוחם קרבי בצה"ל ואף החל לימודים אקדמאים להנדסה מהם פרש, על רקע התמכרותו לסמים, על רקע אובדן חברו לגדוד והטראומה בשל ירי והריגה במבצע "צוק איתן". המערער עבר הליך גמילה כשנה, שיתף פעולה באופן מלא וסיים ההליך בהצלחה. נסיבות אלו לא מתקיימות בעניינו.

(ט) עפ"ג (מחוזי-ים) 33947-10-17 **מדינת ישראל נ' קרוקוצקי** (3.3.19), אליו הפנה ב"כ הנאשם - נדחה ערעור על ביטול הרשעה בשש עבירות סחר בקנבוס במשקלים 2-10 גרם ובהחזקת 1 גרם קנבוס. מעבר לכך שמדובר בכמויות קטנות משמעותית של קנבוס - נקבע ב-**ענין קרוקוצקי** כי הוא עבר הליך שיקום ארוך ומוצלח, כאשר העבירות בוצעו על רקע משבר סביב עזיבת המסגרת החרדית ומשפחתו התנתקה ממנו. ב-**ענין קרוקוצקי** דובר בצעיר, נעדר עבר פלילי, אשר מבקש להתגייס לצבא ונקבע כי הרשעתו תסכל זאת. משכך קיים שוני גם בהשלכות ההרשעה.

(י) עפ"ג (מחוזי-חי') 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.15) (להלן: **ענין דוד**) - נדחה ערעור גזר הדין בת"פ 74-11-13 מדינת ישראל נ' דוד (7.9.15), אליו הפנה ב"כ הנאשם. בוטלה הרשעה בגידול בצוותא של 21 שתילי קנבוס במשקל כ-3.5 ק"ג. הושתו 180 שעות של"ץ, מבחן לשנה, 5,000 ₪ פיצוי ו-6 חודשי פסילה מותנית. בערעור צו המבחן הוארך ל-18 חודשים וסכום הפיצוי עלה ל-11,000 ₪.

* בעניינו, מדובר בכמות סם קטנה יותר ולא מדובר בגידול, אך לא מתקיים הפוטנציאל החיובי לשיקום עליו עמד שירות המבחן ב-**ענין דוד**, שהמליץ שם על סיום ההליך ללא הרשעה, גם נוכח החשש לאבדן מקום עבודתו והסיכוי כי המשך העבודה יסייע בשיקומו.

(יא) עפ"ג (מחוזי-ב"ש) 53046-02-14 **טחן נ' מדינת ישראל** (2.4.14), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור ובוטלה הרשעה בגידול כ-30 שתילי קנבוס במשקל 241 גרם והחזקת 16 גרם קנבוס לצריכה עצמית. מעבר לשוני בכמות הסם - קיים שוני בנסיבות. שם מדובר היה במי ש"**עשה שירות צבאי, גם במלחמת לבנון, שם חווה חוויות לא פשוטות ואף נקלע לחילוף פצוע, פעולה עליה זכה בצל"ש**". המערער חווה משברים ומצוקות אישיים. לא היתה מחלוקת כי המערער גידל את הסם לצריכתו העצמית ועלה שעשה בו שימוש לטיפול בבעיה רפואית מסוימת. מעבר לכך שהמערער הודה ונטל אחריות על ביצוע העבירה, הפסיק שימוש בסם וקיימת סבירות נמוכה שיחזור לבצע עבירות דומות, מדובר היה במי שבגיל 49 כשל בפלילים לראשונה בחייו והמעשה "**חריג לאורחות חייו החיוביים באופן בולט וכוללים... תרומה למדינה... אורח חיים נורמטיבי תוך שהוא עובד ותורם למדינה ולחברה**". בנוסף, נקבע כי "**הנזק שיגרם למערער כתוצאה מההרשעה הינו ממשי ומוחשי, הן בתחום התעסוקה... והן בתחום האישי והנפשי**..." - כל הנסיבות האלו לא מתקיימות בעניינו.

(יב) עפ"ג (מחוזי-מרכז) 53504-01-11 **אלון נ' מדינת ישראל** (22.5.11), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור ובוטלה הרשעה בהחזקת 8.22 ק"ג קנבוס, שהמערער לקח, לבקשת חברו, ממעבדת גידול והטמין במקום בו נתפס. ההרשעה בוטלה בהינתן נסיבות החזקה (בשל פחד מהמגדל), הודייתו וקיום נזק קונקרטי משמעותי (לא יוכל לייצג את ישראל כג'ודוקא באולימפיאדה). כך, גם כאן, מדובר אמנם בכמות גבוהה מזו שלפניי, אולם בנסיבות החזקה שונות וגם נסיבות אישיות שונות, לרבות קיומו של נזק קונקרטי.

(יג) עפ"ג (מחוזי-חי') 18588-12-09 **מדינת ישראל נ' ברייה** (8.7.10), אליו הפנה ב"כ הנאשם - נדחה ערעור על גזר הדין, במסגרתו הושתו מאסר מותנה, מבחן, 150 שעות של"ץ והתחייבות, בגין החזקת

18.09 גרם הרואין בעת ביקור בכלא, על מי שלחובתו הרשעה קודמת בסמים. תקופת צו המבחן הוכפלה מ-18 חודשים ל-3 שנים. בתי המשפט התחשבו בחלופי כ-5 שנים מהאירוע, במהלכם עבר הליך ארוך של טיפול לגמילה מסמים בסיומו החל לנהל אורח חיים תקין והתמיד בנקיונו מסמים.

12. עולה מהמקובץ כי **בנסיבות מסוימות, גם בהחזקת סמים מסוכנים וקטלניים מאלו שלפניי, לרבות הרואין, קוקאין ו-MDMA, ואף בעבירות חמורות מאלו שלפניי, לרבות גידול, אספקה וסחר - ניתן לסיים הליך בביטול ההרשעה.** אשר על כן, **סוג העבירה, בנסיבותיה, מאפשר סיום ההליך ללא הרשעה**

הפגיעה בנאשם, שיקולי שיקום וחריגה מהמתחם

13. הבחינה אם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, בהתאם לסעיף 40ד לחוק העונשין, לפיו משבית המשפט **"מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם"** והבחינה אם הנאשם עומד בתנאי הנוסף שנקבע ב-**הלכת כתב**, כי **"על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם"** כרוכות במידה רבה זו בזו ומשכך אדון בהן במאוחד, תוך התייחסות לנסיבות שלא קשורות בביצוע העבירה, אשר נסקרו לעיל. ראשית, מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי גם כשמדובר בצעירים - לא די באפשרות תיאורטית ועל ההגנה להראות פגיעה קונקרטי. ב-ע"פ 8528/12 **צפורה נ' מדינת ישראל (3.3.13)**, אליו הפנתה ב"כ המאשימה, בו נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של מי שהורשע במתן אמצעים לפשע, במסגרת פרשה בה יובאו לישראל, על ידי שני בלדרים בטיסה מברזיל, 138 אריזות סם מסוכן מסוג קוקאין, במשקל כולל של 2.150 ק"ג - קבע כב' הש' שהם בסעיף 11 לפסק דינו **"בבוא בית המשפט לבחון את הנזק העלול להיגרם לנאשם, יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד"**.

14. לצד זאת, נפסק לא אחת, כי הדרישה להוכחת נזק **"מוחשי-קונקרטי"** תוקל במקרים בהם סוג העבירה לא מחייב הרשעה **"ככל שמעשה העבירה... קל יותר, אפשר כי בית המשפט ייטה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר"**, כפי שקבע כב' הש' דנינו ב-**ענין אבו מדיעם**. במקרים כאלו ניתן לבחון את השיקול האישי-שיקומי **"בפריזמה מרוככת יותר"** וניתן לשקול ביטול הרשעה **"גם אם לא מוכח נזק קונקרטי או אף מידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי, אלא אך 'השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עתידו המקצועי ועל סיכוייו להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי'..."**. גם ב-**ענין קיזר** קבע כב' הש' ברסלר-גונן כי ניתן להיעזר ב"**מקבילית הכוחות**" וכי **"ככל שעצמת הפגיעה בערכים המוגנים פחותה, כי אז יקל יותר להניח תשתית להראות כי הפגיעה כתוצאה מההרשעה אינה מדתית ופחות יידרש העושה להצביע על נזקים קונקרטיים ויכול וניתן יהיה להסתפק בהוכחת פגיעה כללית יותר"**.

15. ב"כ המאשימה הפנתה למקרים בהם קבעו בתי המשפט, כי נוכח חומרת העבירות - על השיקול האישי לסגת בפני האינטרס הציבורי ואילו ב"כ הנאשם הפנה למקרים בהם בתי המשפט העדיפו את השיקול האישי על פני הציבורי, כמפורט להלן:

(א) רע"פ 4610/18 **פלוני נ' מדינת ישראל (20.6.18)**, אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחתה בקשת

רשות ערעור של מי שהורשע בעבירות פציעה של נהג מונית. נקבע כי לא ניתן לבטל ההרשעה בשל האלימות הקשה, מעשיו החמורים, הצורך בהרתעת היחיד והרבים נוכח נגף האלימות שפשה בחברתנו. בהינתן השוני בנסיבות המעשה ונסיבות העושה, לא ניתן להקיש לעניינו, אולם הקביעה, כי **"כידוע, בית המשפט אינו מחויב לאמץ את המלצות שירות המבחן, הגם שיש ליתן להן את המשקל הראוי. ראייתו של בית המשפט רחבה יותר, וכוללת התייחסות למכלול של נסיבות ושיקולים, אשר אינם נמנים, בהכרח, על מערכת השיקולים המנחים את קצין המבחן"** רלוונטית לעניינו.

(ב) רע"פ 462/18 יוסף נ' **מדינת ישראל** (21.5.18), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחו ערעור ובקשת רשות ערעור של עו"ד שהורשע בהעלבת עובד ציבור, לאחר שקילל וגידף תובע משטרתי בנוכחות קהל רב, שכלל עורכי דין ונאשמים שהיו בביהמ"ש. בתי המשפט קבעו כי אין להורות על ביטול ההרשעה, נוכח חומרת מעשיו ואופי העבירה. נקבע כי **"עוצמת הפגיעה של המבקש 'בערך של כבוד התביעה המשטרית כמוסד' הייתה משמעותית ביותר, ונראה בבירור כי בנסיבות דנן, לא ניתן 'לוותר' על הרשעתו של המבקש בדין. התנאי הנוסף, לפיו על ההרשעה לפגוע פגיעה קונקרטיה במבקש, גם הוא אינו מתקיים בענייננו"** - הנאשם שלפני לא פגע בערכים אלו.

(ג) רע"פ 8215/16 יצחק נ' **מדינת ישראל** (29.3.17), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בוטלה הרשעה בעבירות סיוע לאחר מעשה ושיבוש מהלכי משפט בפרשת רצח קשה וכואבת. בית המשפט העליון קבע כי בהינתן ש"עשויה להיות השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עבודתו המקצועית ועל סיכויו להיקלט בעבודה..." , יש מקום להורות על ביטול הרשעה.

(ד) ע"פ 8690/15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (6.6.16), שאוזכר לעיל, אליו הפנה ב"כ הנאשם - בהינתן כי שם דובר בנער בן 16 שביצע מעשי סדום בקטין בן 5, לא ניתן להקיש לעניינו, הן נוכח השוני במעשים ובנסיבות האישיות והן משום שהשיקולים הנוגעים לקטינים שונים מהשיקולים ביחס לבגירים - **"בכל הנוגע לנאשמים קטינים, נקיטה בדרך של אי הרשעה יותר מקובלת, שכן בית המשפט מעניק משקל מיוחד לנסיבות הפרטניות של הנאשם ולאפשרויות השיקום העומדות בפניו"**.

(ה) ע"פ 4466/13 **פורטל נ' מדינת ישראל** (22.5.14), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בוטלה הרשעה בסיוע לאחר מעשה, של מי שהסיע שניים ששדדו נהג מונית ואשר סיפרו לו על השוד. קיבל 100 ₪ משלל השוד על מילוטם. נקבע כי בהינתן חלקו המשני בפרשה החמורה, עברו הנקי, גילו הצעיר, הרקע והקשיים הנפשיים-רגשיים-אישיותיים, קבלת אחריות וקשייו להתקבל לעבודה - בוטלה הרשעתו. הגם שמדובר בעבירות שונות, שבוצעו בנסיבות שונות - פסק הדין רלוונטי בנושא ויתור על הצורך להצביע על פגיעה קונקרטיה במקום העבודה ומתן אפשרות להשתלב בחברה יצרנית ובקהילה, בעיקר כשמדובר בצעירים שכל עתידם לפניהם.

(ו) רע"פ 2777/11 **פלונית נ' מדינת ישראל** (16.10.12) (להלן: **ענין פלונית**), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבלה בקשת רשות ערעור ובוטלה הרשעה באי-נקיטת צעדי זהירות בחיה. כלבה של המבקשת,

וטרינרית במקצועה, נשך פעוטה כבת שנתיים וחצי, פצע את פניה באופן שהיא נזקקה לניתוח תחת הרדמה כללית. בית המשפט העליון קיבל את הבקשה וביטל הרשעתה נוכח הודאתה, עברה הנקי, תפקודה הנורמטיבי, ההתרשמות כי האירוע לא אופייני לאורחות חייה, החשש מסיכול הכנסה אפשרית במגזר הציבורי בעקבות הרשעה, ומצבה הבריאותי הקשה. **ענין פלונית** שונה מעניינו לא רק מבחינת סוג ואופי העבירות ונסיבות ביצוען, על תוצאותיהן, אלא אף מבחינת הנסיבות האישיות. כך, בקבלו הבקשה, קבע כב' הש' ג'ובראן "תחושת המוסר הפנימית אינה מאפשרת הרשעת המבקשת במקרה דנן. לא ניתן להתעלם מהעובדה כי המבקשת, אשר אינה צעירה, חולה במחלת הסרטן ונמצאת לאחר שתי השתלות מח עצם שכשלו. איננו יכולים לעצום עינינו מול הטענה כי כובד ההרשעה עלול להקשות על המבקשת במידה ניכרת את החלמתה, הקשה גם כן, כמו כן, לא ניתן להתעלם מההתרשמות כי האירוע המתואר בכתב האישום הוא אירוע חד פעמי, הזר לאורחות חייה... לאור משקלם הניכר של השיקולים האישיים והנזק הנפשי והפיזי האפשרי למבקשת, פוחת משקלה של חומרת העבירה, על אף שהיא אינה נפקדת מהליך האיזון והשקלול. כמו כן לא נעלמה מעינינו הפגיעה בפעוטה... עוד אוסיף ואדגיש כי אלמלא מצבה הבריאותי של המבקשת ייתכן ולא הייתי מגיע למסקנה זו". כך נקבע, כי חרף השיקולים לחומרה "ובאופן חריג, יש מקום לתת עדיפות לפן השיקומי האישי לאור מצבה הבריאותי של המבקשת". נסיבות אלו לא מתקיימות בעניינו.

(ז) רע"פ 3446/10 אלחלים נ' מדינת ישראל (6.4.11), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבלה בקשת רשות ערעור ובוטלה הרשעה בהחזקת אגרופן ברכב. לצד השוני בעבירות, קיים דמיון בטעמים שהובילו לביטול ההרשעה: גם שם, כמו בתיק שבכותרת, מדובר בנאשם צעיר (כבן 23), נעדר הרשעות קודמות, אשר "ההרשעה עלולה לפגוע בעתידו". אלא שבשונה מעניינו, שם דובר "בצעיר שהשתלב במסלול של לימודים טכנולוגיים, הנמצא בראשית דרכו בחיים, ועל כן נזקה של ההרשעה עלול להיות רב". זאת ועוד, העבירה בתיק שלפני חמורה מהעבירה בה הורשע ובעניינו לא הונח מסד ראייתי מספק, כי ההרשעה תעמוד בדרכו של הנאשם שלפני מפני אפשרות להשתקם ולחזור ולהשתלב בחברה יצרנית ובקהילה.

(ח) ע"פ 4669/09 אבירם נ' מדינת ישראל (11.10.09), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור ובוטלה ההרשעה בסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, חרף חומרת העבירה, מהטעמים הבאים: הרשעת המערערת התבססה על נוכחותה בזירה, מבלי שנטלה חלק ביידוי האבנים; האירוע חריג באורחות חיי המערערת ושרות המבחן לא מצא קווים עבריינים באישיותה; המערערת גויסה לצה"ל, הוגדרה כמצטיינת ונשקלת בחיוב אפשרות להחתימה לשרות קבע; ביוזמת שרות המבחן נערך הליך גישור בין המערערת לבין הקורבן, בגדרו שילמה לו 3,900 ₪ כפיצוי על חלקה בנזק; נסיבותיה האישיות הקשות והרושם כי עברה הליך תיקון ממשי.

(ט) ע"פ 658/01 כהן וימין נ' מדינת ישראל (11.10.01), אליו הפנה ב"כ הנאשם - ניתנה רשות ערעור ובוטלה הרשעה בקשר לפשע, קבלת דבר במירמה, מסירת ידיעה כוזבת וניסיון לקבל דבר במירמה בנסיבות מחמירות בהן הודו. לא רק שמדובר בעבירות שונות, אלא שמדובר במבקשים שנפלו קורבן למעשיו של נוכל, אשר פיתה אותם לרמות חברות הביטוח, רימה אותם (ונערים נוספים) ולא שיתף אותם

בפירות הבאזשים שקצר. קיים שוני גם בנסיבות האיטיות, בהינתן כי השניים היו כבני 18 ומספר חודשים בעת ביצוע העבירות, נעדרי עבר פלילי, שירתו כלוחמים בצה"ל ולימים הרשעתם מנעה מהם להמשיך בשירות הקבע.

(י) ע"פ 9090/00 שניידרמן נ' מדינת ישראל (22.2.01) (להלן: **ענין שניידרמן**), אליו הפנה ב"כ הנאשם - הערעור התקבל ובוטלה הרשעה בקשירת קשר לפשע והחזקת נשק של מי שבעת ביצוע העבירות היה צעיר כבן 20, עולה חדש מברית המועצות, שניהל אורח חיים נורמטיבי, סיים את התיכון באיחור של שנתיים על רקע קשיי הקליטה ועמד בפני גיוס לצה"ל. העבירות בוצעו על רקע תקופה משברית בחייו, כאשר בנוסף למשבר הקליטה וההתמודד עם השפה והתרבות החדשות, שהובילו להתדרדרות בלימודיו והישגיו, מצבו הוחרף עקב מותו הפתאומי של אביו, ששימש לו דוגמא ומופת. המערער התחרט על מעשיו אף טרם הוצאה התוכנית לפועל ולמעשה נתפס עם שותפו כשהיה בדרכו חזרה לביתו. שהה כחודש במצער ובהמשך בתנאים מגבילים. מהתסקיר עלה כי צה"ל נמנע מגיוסו בשל העבירה בה הורשע וכי ביטולה יגדיל סיכויי גיוסו. כך, מעבר לשוני במעשים, בשונה מעניינו, ב-**ענין שניידרמן נקבע "השארת ההרשעה על כנה במקרה זה תשמש מכשול בהמשך דרך חייו של המערער ותפריע לו הן בגיוסו לצה"ל והן בחייו האזרחיים בעתיד"**. עם זאת, וכפי שציינתי לעיל, רלוונטית הקביעה בסעיף 11 ב-**ענין שניידרמן**, כי השיקום הוא "אינו רק אינטרס של העבריין ואינו רק פועל יוצא מנתינת הדעת על נסיבותיו האיטיות לטובתו הוא, אלא זהו אינטרס ציבורי ממדרגה ראשונה. עניינו של אינטרס זה הוא, לתת סיכוי למי שנכשל בעבירה בנסיבות כבעניינו לחזור לחיק החברה ולהשתלב בה כאדם נורמטיבי".

(יא) ע"פ 2210/94 פלוני נ' מדינת ישראל (16.8.94), אליו הפנה ב"כ הנאשם - בשנים 1989-1990 בהיותו קטין כבן 17, עבר המבקש עבירות בריונות, בעטיין הורשע בבית משפט השלום בעושה ואיומים ונדון למאסר מותנה וקנס. ערעורו לבית המשפט המחוזי נדחה. בחלוף כ-5 שנים לאחר מכן בוטלה הרשעתו בבית המשפט העליון. במהלך התקופה סיים שירות צבאי בצנחנים ובחוו"ד מפקדו צוין תיפקודו הטוב והיותו בעל פוטנציאל חיובי. לפני האירוע עבד בהתנדבות עם נוער ובתום שירותו הצבאי למד לתואר ראשון וכיום עובד כמורה. אמנם בתחילת הדרך הכחיש את מעשיו, אולם מהתסקיר שהוגש לבית המשפט העליון צויין כי הוא מודה. בנסיבות אלו, בהינתן השינוי המשמעותי שעבר ומשהרשעה תפגע בעתידו וביכולתו לתרום למדינה ולכן בוטלה הרשעתו. מעבר לשוני במעשים, קיים שוני משמעותי בנסיבות, הן מבחינת תרומתו לחברה וחלוף הזמן והן מבחינת קיומו של נזק קונקרטי.

(יב) ע"פ (מחוזי-ב"ש) 2455-09-11 פלוראה נ' מדינת ישראל (7.12.11) (להלן: **פס"ד פלוראה**), אליו הפנה ב"כ הנאשם - התקבל הערעור ובוטלה הרשעה בתקיפה בנסיבות מחמירות הגורמת חבלה של ממש לבת זוג, איומים ותקיפת בת זוג. נקבע, כי המערער "**הפיק הלקח הראוי**" ובהינתן עמדת אשתו, הקשר החיובי בין בני הזוג והרצון לשקם את הקשר, החשש כי "**הרשעה עשויה למוטט ולפגוע בהליך השיקומי שהמערער עבר**" וכן "**עלולה להכשילו בקידום תעסוקתי**" וכפועל יוצא "**עלולה ההרשעה לפגוע קשות בקשרי המשפחה, ביחסים בין המתלוננת והמערער**" יש מקום לחרוג מהכלל ולבטל הרשעתו.

(ג) ת"פ 50076-06-14 מדינת ישראל נ' אבו עסא (14.6.15), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - בית המשפט לא נעתר להמלצת שירות המבחן להורות על ביטול הרשעת מי שאיים במילים "סע סע או שאני דוקר אותך", עת החזיק ברכבו, שלא כדין, סכין שאורך להבה 14 ס"מ. שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית, והמליץ לסיים התיק באופן שיקומי בשל היות הנאשם בהליכים לקבלת רישיון נהיגה לנהג רכב ציבורי. נקבע כי "המדובר במעשה בריונות המקיים סכנה של ממש למשתמשים בדרך. האיום שהפנה הנאשם היה כלפי אדם אקראי שנהג ברכב לצדו, על לא עוול בכפו של זה האחרון, למעט העובדה, כי עכב את רכבו של הנאשם במספר שניות. האיום התיחס במפורש לשימוש בסכין, תוך שהנאשם מחזיק ברכבו בסכין" - מדובר בנסיבות מעשה ונסיבות עושה שונים מאלו שלפניי.

(ד) ת"פ 14547-12-13 מדינת ישראל נ' שרון (20.3.17), אליו הפנתה ב"כ המאשימה - נדחתה בקשה לביטול הרשעת טייס בחברת ישראיר, לאחר שהודה ב-2 עבירות איומים, הפרת הוראה חוקית, 4 עבירות תקיפת בת זוג, שכללו דחיפות ומשיכת המתלוננת בשערות ראשה תוך דחיפתה מחוץ לבית, ותקיפת בת זוג שגרמה חבלות של ממש, אשר כללו שטפי דם סמוך לעינה השמאלית ובזרועה השמאלית. על גזר הדין הוגש ערעור ב-עפ"ג 45797-04-17 (16.10.17), אולם ב"כ המאשימה לא הפנתה לתוצאותיו, ככל הנראה משום שפסק-הדין בערעור לא פורסם. מכל מקום עניינו שונה בתכלית מעניינו של הנאשם שלפניי.

16. אכן, כפי שניתן לראות בתסקיר הראשון והשני, שירות המבחן לא המליץ על ביטול הרשעת הנאשם. אולם, ככל שעבר הזמן והנאשם עבר טיפול פרטני, במקביל לבדיקות נקיות מסם והבעת נכונות להמשיך להיות בקשר רציף מול שירות המבחן - שינה שירות המבחן המלצתו בשני תסקיריו האחרונים והמליץ להימנע מהרשעת הנאשם. שאיפותיו של הנאשם לנהל אורח חיים תקין ויצרני, כמו גם כוונותיו להשתלב בלימודים בתחום השיפוצים - חשובות ומבורכות, אולם אין בהן כדי ללמד על קיומו של נזק קונקרטי ואף לא "מידת וודאות קרובה לקיומו של נזק קונקרטי" או "השפעה שלילית להרשעתו של המערער על עתידו המקצועי ועל סיכוייו להיקלט בעבודה, לפחות במגזר הציבורי", כפי ב-פס"ד אבו מדיעם - מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, כי לא ברור כיצד הרשעה יכולה לפגוע בהמשך עיסוק הנאשם כעצמאי בתחום השיפוצים.

17. עולה מהמקובץ, כי הנאשם לא עומד בתנאי השני שנקבע ב-הלכת כתב. משכך, אין מקום להורות על ביטול הרשעתו. לצד זאת, בהינתן נסיבותיו האישיות המורכבות, ההודאה, החרטה, שיתוף הפעולה עם הרשויות ועם גורמי הטיפול והניקיון מסמים - כל אלו מובילים למסקנה, כי יש מקום לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום. בהקשר זה אציין, כי אף המאשימה לא חולקת על כך שהנאשם עבר כברת דרך משמעותית במסגרת ההליך הטיפולי וכי יש מקום לסטות לקולא ולהפחית חודשיים מהרף התחנות של המתחם לו עתרה.

סוף דבר

18. במסגרת גזר הדין לקחתי בחשבון את הצורך בהרתעה אישית ובהרתעת הרבים, בהתאם לסעיפים 140 ו-140 ל-חוק העונשין ומצאתי כי בעניינו של הנאשם, אמנם אין מקום לבטל את ההרשעה, אך יש טעמים טובים לחריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, לפי הוראות סעיף 40 ל-חוק העונשין. במסגרת גזר הדין נתתי דעתי להודיית הנאשם בשלב מוקדם מאוד של ההליך, גילו הצעיר, היותו נעדר עבר פלילי, הנזקים שנגרמו

לו מביצוע העבירות, ההליך הטיפולי אותו עבר ובו נכון עוד להתמיד. בהינתן כל אלו ובהינתן היקף שיתוף פעולה עם רשויות החוק ועם גורמי הטיפול כמתואר לעיל - **מצאתי לנכון לגזור על הנאשם את העונש הבא:**

א. **6 חודשי מאסר על תנאי**, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירת פשע על **פקודת הסמים**.

ב. **250 שעות לתועלת הציבור** בהתאם לתכנית שנבנתה עבורו על ידי שירות המבחן (להלן: **צו של"ץ**). ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ההשמה, שירות המבחן יבצע את ההתאמות הנדרשות וידווח לבית המשפט.

ג. הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן למשך חצי שנה מהיום (להלן: **צו מבחן**).

ד. **קנס בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו**.

הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל מיום 28.6.24 וכל 28 בחודש שלאחריו.

אם לא יבוצע תשלום במועדו - תעמוד כל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ה. **3,000 ₪ התחייבות**, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירה על **פקודת הסמים**.

על הנאשם להצהיר על ההתחייבות היום. לא יצהיר על ההתחייבות היום - יהיה על הנאשם לרצות 30 ימי מאסר בפועל, על מנת לכפות אותו לעשות כן.

ו. **12 חודשי פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה על תנאי**, למשך 3 שנים מהיום, שלא יעבור כל עבירה על **פקודת הסמים**.

מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בצו המבחן או בצו השל"ץ, יוחזר עניינו לדיון בבית המשפט ודינו ייגזר מחדש.

תשומת לב הנאשם כי ניתן לשלם את הקנס באחת הדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה www.eca.gov.il.
- מוקד שירות טלפוני (בשרות עצמי) מרכז גבייה - במספר *35592 או 073-2055000.
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).

לא תשמע טענה שהנאשם לא קיבל שוברי תשלום בדואר.

ניתן צו להשמדת הסמים.

ניתן צו כללי למוצגים הנוספים: להשמיד, לחלט ולהשיב לבעלים, לפי שיקול דעת היחידה החוקרת.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 יום.

המזכירות מתבקשת להעביר עותק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

ניתן והודע היום, ד' אייר תשפ"ד, 12 מאי 2024, במעמד הצדדים.